

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Κύριε Αντιπρόεδρε της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
Κύριοι Υπουργοί,
Κύριοι Πρόεδροι των Εθνικών Αρχών Ανταγωνισμού,
Κύριοι Δικαστές,
Εκλεκτά μέλη της Ακαδημαϊκής Κοινότητας,
Αγαπητοί συνεργάτες και φίλοι
Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Ευχαριστώ όλους που με προθυμία ανταποκριθήκατε και τιμάτε με την παρουσία σας την καταξιωμένη πια, ως θεσμό, Ευρωπαϊκή ημέρα του Ανταγωνισμού. Ευχαριστώ, επίσης, και όλους όσους εκδήλωσαν την προθυμία να παρακολουθήσουν από κοντά τη διημερίδα αλλά η στενότητα του καλαίσθητου κατά τα λοιπά αυτού χώρου δεν το επέτρεψε. Ευτυχώς, όμως η τεχνολογία επιτρέπει σε όσους το επιθυμούν να παρακολουθήσουν μέσω απευθείας διαδικτυακής μετάδοσης τις συνεδρίες και να συμμετέχουν έτσι και οι ίδιοι στις παρουσιάσεις των εκλεκτών φίλων ομιλητών.

Επιτρέψτε μου αγαπητοί φίλοι απευθυνόμενος σε όλους σας να πω το «χίλια καλώς ορίσατε, χίλια και δύο χιλιάδες, ως κάμπος με τα λούλουδα και με τις πρασινάδες».

Αγαπητέ κύριε Αντιπρόεδρε της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αγαπητοί συνάδελφοι και εκπρόσωποι των αδελφών Επιτροπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γνωρίζω στα πλαίσια της μεταξύ μας συνεργασίας και τη δική σας συνεχή προσπάθεια για να επέλθει η ποθητή υγεία στις επί μέρους αγορές και η εμπέδωση στους πολίτες της ανάγκης για σωστή λειτουργία των κανόνων του ανταγωνισμού.

Για τη δική μας χώρα τα προβλήματα είναι ακόμη οξύτερα. Κι αυτό λόγω της γνωστής δημοσιονομικής κρίσης των τελευταίων ετών και των δυσάρεστων επακόλουθων της δημοσιονομικής προσαρμογής.

Στο ζοφερό αυτό κλίμα, έπεσε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού της οποίας έχω την ιδιαίτερη τιμή, να είμαι Πρόεδρος ένα μεγαλύτερο βάρος για το κομμάτι της αγοράς. Έτσι η Επιτροπή, μετατόπισε πρόσκαιρα το κέντρο βάρους της, χωρίς να παραλείπει και το κυρίως έργο της, στην αντιμετώπιση δομικών προβλημάτων από υφιστάμενα από πολλών ετών θεσμικό πλαίσιο και λογικές που κρατούσαν δέσμια την αγορά.

Σειρά γνωμοδοτήσεων, προτάσεων και τεκμηριωμένων αναλύσεων σε βασικούς τομείς της αγοράς και της λειτουργίας της, βοήθησαν την Πολιτεία να επιχειρήσει σειρά νομοθετικών πρωτοβουλιών, που η σωστή υλοποίησή τους θα επηρεάσει θετικά το όλο κλίμα και ασφαλώς θα φέρει αποτελέσματα.

Είναι σταθερή πεποίθησή μας και αποδεδειγμένη μεγάλη αλήθεια ότι μια αποτελεσματική πολιτική ανταγωνισμού προάγει την οικονομική αποδοτικότητα και δημιουργεί ευνοϊκό κλίμα για την ανάπτυξη, την καινοτομία και την τεχνολογική πρόοδο, ενώ ταυτόχρονα πιέζει προς τα κάτω τις τιμές.

Τα βήματα που έχουν γίνει μεσούσης της κρίσης μπορεί να εκτιμηθούν ως σημαντικά. Η Ευρώπη του Κράτους Δικαίου, των Λαών και των διευρυμένων συνεργασιών αποτελεί σήμερα πραγματικότητα και βάζει τα θεμέλια για τη λύση των προβλημάτων που προκύπτουν. Η κρίση που άγγιξε λίγο ή πολύ όλες τις οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δοκίμασε αλλά και ανέδειξε τη δύναμη της Ένωσης και της έδωσε την ευκαιρία και το κίνητρο να εξελιχθεί, να επικεντρωθεί

στους στόχους της δικαιοσύνης, της ευημερίας και της σταθερότητας και να αποδείξει, ότι η έννοια της κοινοτικής αλληλεγγύης δεν είναι κενή περιεχομένου

Η διαπίστωση αυτή μας οπλίζει με δύναμη και κουράγιο να συνεχίσουμε την προσπάθεια για περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας, με δεδομένο ότι η ευρωπαϊκή πολιτική ανταγωνισμού αποτελεί βασικό πυλώνα της διαδικασίας ενοποίησης.

Πλησίτια στο στόχο αυτό η Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού, αποτελεσματικά συμβάλλει στη συνεκτική εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας του ανταγωνισμού, ενώ την ίδια στιγμή δίνει τη μάχη για να διασφαλίσει την εύρυθμη λειτουργία της εγχώριας αγοράς. Τη μάχη αυτή τη δίνει με αξιοσημείωτη επιτυχία, όπως σημειώνεται, διεθνώς.

Θεωρώ ότι δικαιολογείται μια αισιόδοξη πρόβλεψη ότι δεν θα πάνε τελικά χαμένες οι θυσίες και στερήσεις του Ελληνικού λαού αλλά από τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις και αναδιατάξεις, θα δοθεί νέα πνοή στην οικονομία.

Την αισιοδοξία αντλώ από το ότι η απόσταση που έχουμε καλύψει με αφορμή την κρίση είναι μεγάλη. Ομοίως η Ελλάδα, από πλευράς λειτουργίας του ανταγωνισμού, ήταν μια χώρα που δεν ήταν εξοικειωμένη με την ελεύθερη λειτουργία της αγοράς.

Για πρώτη φορά, το έτος 1977 με το νόμο 703, περί Ανταγωνισμού, τέθηκαν οι γενικές βάσεις και ορίστηκαν κανόνες λειτουργίας της αγοράς, με την ευκαιρία της υποχρέωσης εναρμόνισης με την κοινοτική πραγματικότητα στο πλαίσιο των προενταξιακών διαπραγματεύσεων της Ελλάδας στην ΕΟΚ.

Η διάχυση των νομοθετικών κειμένων και η ανάγκη προσαρμογής και της Ελληνικής νομοθεσίας στα πλαίσια των όσων ισχύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υπαγόρευσε την εκ βάθρων επανεξέταση των διατάξεων του Ανταγωνισμού. Η βασική αρχή έγινε το 2009 με το ν. 3074/2009 και

ολοκληρώθηκε το 2011 με το νόμο 3959/2011. Πλέον, το νομικό πλαίσιο είναι απόλυτα προσαρμοσμένο στα ευρωπαϊκά πρότυπα. Μας δόθηκε έτσι το μέσο να χρησιμοποιήσουμε με τον ενδεδειγμένο τρόπο τους πόρους μας και να προσανατολίσουμε ένα μέρος των δυνάμεων μας στον εντοπισμό και την άρση εμποδίων, όπως προανέφερα, που στρέβλωναν τη λειτουργία της αγοράς.

Από το Σεπτέμβριο του 2009 που η Πολιτεία μου εμπιστεύθηκε τη θέση του Προέδρου στην Επιτροπή, με την αμέριστη συνεργασία του στελεχιακού δυναμικού της Γενικής Διεύθυνσης αλλά και των μελών της Επιτροπής, καταβλήθηκαν συστηματικές προσπάθειες, με αίσθηση ευθύνης και ανάλωσης πολλού χρόνου για την αναβάθμισή της.

Θα μου επιτρέψετε στο σημείο αυτό, εντελώς επιγραμματικά, να αναφερθώ σε ορισμένες μόνο δράσεις της Επιτροπής.

Κυρώσεις

Στο διάστημα της Προεδρίας μου επιβλήθηκαν με σειρά σημαντικών αποφάσεων υψηλά πρόστιμα - εκατομμυρίων ευρώ, σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων για απαγορευμένες οριζόντιες και κάθετες συμπράξεις και κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, και δόθηκε έτσι ένα ισχυρό αποτρεπτικό μήνυμα στις άλλες επιχειρήσεις. Σημειωτέον ότι στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, οι αποφάσεις μας επικυρώνονται ως προς την ουσία από τα διοικητικά δικαστήρια.

Οργανωτικό πλαίσιο και εκσυγχρονισμός

Εκσυγχρονίστηκαν και ενισχύθηκαν οι δυνατότητες μας με μια σειρά από σημαντικά λειτουργικά κείμενα, όπως η έκδοση νέου Οργανισμού και Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της Επιτροπής, η αναμόρφωση του προγράμματος επιείκειας και η παροχή εκ του νόμου της δυνατότητας

εξασφάλισης ενός αποτελεσματικού συστήματος μοριοδότησης των υποθέσεων, ανάλογα με τη συστημική τους επίδραση και με γνώμονα την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Ειδικά το τελευταίο, συνέβαλε καθοριστικά στη συνολική αναβάθμιση του έργου μας, καθώς έδωσε στην Επιτροπή τη δυνατότητα αποσυμφόρησης από μεγάλο όγκο αναφορών, καταγγελιών και εκκρεμοτήτων σε βάθος χρόνου. Σήμερα, ερευνούμε περίπου 45 τέτοιες υποθέσεις με ισχυρό αντίκτυπο, στην οικονομία, για τη διερεύνηση των οποίων έχουν πραγματοποιηθεί εκατοντάδες επιτόπιοι έλεγχοι. Επίσης, η συνεργασία μας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού έχει εντατικοποιηθεί.

Το καλάθι της νοικοκυράς

Διερευνήθηκαν υποθέσεις που αφορούν την καθημερινότητα του πολίτη, το λεγόμενο καλάθι της νοικοκυράς. Στο πλαίσιο αυτό, πέραν των δεκάδων υποθέσεων που ελέγχονται, διενεργούμε μελέτη για τον κλάδο του λιανικού εμπορίου, προκειμένου να διαπιστώσουμε τις όποιες στρεβλώσεις ή περιορισμούς, ενώ ολοκληρώθηκε πολύ σημαντική κλαδική έρευνα στον κλάδο των οπωροκηπευτικών.

Κλειστά επαγγέλματα

Προτεραιοποιήθηκε η έρευνα για τον εντοπισμό χρόνιων στρεβλώσεων και παθογενειών που είχαν αρνητική επίπτωση στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας. Είκοσι τόσες Γνωμοδοτήσεις εκδόθηκαν, οι οποίες αγγίζουν δεκάδες κρίσιμα επαγγέλματα.

Η ανακεφαλαιοποίηση των Τραπεζών

Εξετάστηκαν στο πλαίσιο του προληπτικού ελέγχου των συγκεντρώσεων και εκδόθηκαν αποφάσεις για τις μεγάλες συγκεντρώσεις των εγχώριων

τραπεζικών ομίλων (12 γνωστοποιήσεις συγκεντρώσεων τραπεζών μόνο το 2012 και 2013), διαδικασία που σχεδόν πάντοτε συνδέονταν και με το κρίσιμο ζήτημα της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζικών ιδρυμάτων, και, συνεπώς, με την αναγκαία αποκατάσταση της ρευστότητας στην αγορά και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Έλεγχος συγκεντρώσεων – Επιβολή κυρώσεων για διαδικαστικές παραβάσεις – Λήψη ασφαλιστικών μέτρων

Ολοκληρώθηκε μέσα σε ένα μόνο έτος ο έλεγχος 12 συγκεντρώσεων επιχειρήσεων σε άλλες καίριες αγορές όπως της πληροφορικής, των υπηρεσιών υγείας, των κτηματομεσιτικών υπηρεσιών, των τυχερών παιχνιδιών, των τροφίμων και των Σούπερ μάρκετ, και ελήφθησαν δεσμεύσεις σε κάποιες εξ αυτών ενώ επίσης, επιβλήθηκαν επανειλημμένα κυρώσεις σε επιχειρήσεις που προσπαθούν να παρακωλύσουν τη διενέργεια αυτεπάγγελτων ερευνών της Επιτροπής και για διαδικαστικές παραβάσεις, και ελήφθησαν ασφαλιστικά μέτρα σε περιπτώσεις που κρίθηκε αυτό αναγκαίο για λόγους δημόσιου συμφέροντος.

Ρυθμιστικά εμπόδια και διαρθρωτικές αλλαγές

Συμμετείχαμε με επίλεκτη ομάδα συνεργατών μου στο πρόγραμμα του ΟΟΣΑ για την άρση ρυθμιστικών εμποδίων στους τομείς της επεξεργασίας τροφίμων, του λιανικού εμπορίου, των οικοδομικών υλικών και του τουρισμού. Τα πολυποίκιλα και σημαντικά συμπεράσματα του εν λόγω προγράμματος, τα οποία παρουσίασε ο Γενικός Γραμματέας του ΟΟΣΑ κ. Gurria με τον παριστάμενο Υπουργό Ανάπτυξης κ. Κωστή Χατζηδάκη, τελικά άνοιξαν το δρόμο για μια σειρά από σημαντικές νομοθετικές ρυθμίσεις που μόλις πριν από δέκα ημέρες ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Ελλήνων και τα οποία θα αποτελέσουν τον οδικό χάρτη για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας και τη διάχυση των ωφελειών στους καταναλωτές.

Δομικές παρεμβάσεις

Προτάθηκαν, επίσης, από την Επιτροπή, στο ίδιο πλαίσιο αντιμετώπισης των διαρθρωτικών εμποδίων και αγκυλώσεων και με στόχο την επίτευξη της ανταγωνιστικής λειτουργίας κρίσιμων κλάδων της εθνικής οικονομίας, μια σειρά από κρίσιμες παρεμβάσεις, όπως για παράδειγμα αυτή στο χώρο των πετρελαιοειδών. Η υλοποίηση τους παράγει τα πρώτα θετικά της αποτελέσματα. Το ίδιο έγινε και στην αγορά των δομικών υλικών αλλά και των οπωροκηπευτικών, στην οποία αναλύσαμε το σύστημα διαμόρφωσης των τιμών από το “χωράφι στο ράφι” και υποβάλλαμε σειρά προτάσεων στα αρμόδια Υπουργεία.

Κυρίες και Κύριοι,

Πιστεύω, ότι το όραμα, οι σαφείς στόχοι, η ξεκάθαρη και ορθολογική στρατηγική, μα προπαντός η εργατικότητα, που ευτυχώς δεν έλειψαν, έδωσαν τη δυνατότητα για καθοριστικά, εκτιμώ, βήματα στην πορεία της Επιτροπής στα χρόνια που πέρασαν.

Δεν μας διαφεύγει, όμως ότι ακόμη πολλά πρέπει να γίνουν προκειμένου να τεθούν ισχυρές βάσεις για την αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία της αγοράς. Πολλά και δύσκολα από τα οποία τα περισσότερα ενδεχομένως και να ξεπερνούν τα όρια της δικής μας αρμοδιότητας. Όπως το υψηλό χρηματοοικονομικό κόστος, η υψηλή φορολογία, η ελλειμματική εγχώρια παραγωγική βάση και η εξάρτηση από τις εισαγωγές, η κρατικοδίαιτη επιχειρηματικότητα, η εκμετάλλευση της ανελαστικότητας της ζήτησης στα είδη πρώτης ανάγκης, οι γεωγραφικές ιδιαιτερότητες που γεννούν υψηλά μεταφορικά κόστη, η επικράτηση συντεχνιακών λογικών και η έλλειψη καταναλωτικής συνείδησης.

Έθιξα μερικές μόνο από τις κύριες προκλήσεις της εγχώριας οικονομικής πραγματικότητας, τις οποίες είμαι βέβαιος ότι όλοι οι παριστάμενοι αντιλαμβάνεστε.

Η αλλαγή νοοτροπίας, η εκπαίδευση στα θέματα του ανταγωνισμού, η απομάκρυνση από το παρελθόν του κρατικού προστατευτισμού και η αποκατάσταση δίκαιων ανταγωνιστικών συνθηκών στην ελληνική οικονομία, εκτός των άλλων θα πείσει τις επιχειρήσεις να εκσυγχρονιστούν και να γίνουν περισσότερο οικονομικά αποδοτικές, ώστε να έχουν αξιόπαινες επιδόσεις σε ένα διεθνοποιημένο ανταγωνιστικό ευρωπαϊκό και διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Για το καλό τόσο των ιδίων όσο και του συνόλου της ελληνικής και ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας.

Η μεταρρύθμιση των δομών της οικονομίας μας και η ενίσχυση της ανταγωνιστικής λειτουργίας της αγοράς, όμως, έχει και έναν μεγάλο αντίπαλο. Τη γκρίνια που γεννά η οικονομική κρίση.

Την πραγματικότητα αυτή, βιώνουν καλύτερα από τον καθένα, οι παριστάμενοι υπουργοί. Όλοι ζητούν λύσεις ανέξοδες, αλλά παράλληλα άκρως αποτελεσματικές. Όλοι ή σχεδόν όλοι επιθυμούμε να γίνουν «διορθώσεις» που θα φέρουν αποτέλεσμα. Διορθώσεις που, όμως, κατ' ανάγκη θα ενοχλήσουν και εμάς. Κι αυτό γιατί το ζητούμενο είναι το γενικό συμφέρον. Με γνώμονα την εξυπηρέτηση αυτού κινούμαστε. Με προσεκτικές και μεθοδικές κινήσεις επιχειρήσαμε, μια ποιοτική μεταστροφή της στρατηγικής μας και παράλληλα με την κατασταλτική μας δράση για εντοπισμό και κολασμό παράνομων συμπεριφορών και αντιανταγωνιστικών πρακτικών, διοχετεύσαμε και θα εξακολουθούμε να διοχετεύουμε ένα σημαντικό μέρος των πόρων και των δυνατοτήτων μας σε παρεμβάσεις με υψηλό συστημικό αποτέλεσμα, λειτουργώντας για την οικοδόμηση ενός περιβάλλοντος σταθερότητας, δικαιοσύνης και ευημερίας για όλους.

Κύριες και κύριοι δεν θα παραλείψω να πω για τη σημαντική συμβολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και υμών κύριε Αντιπρόεδρε με τις αποφάσεις και τις παρεμβάσεις σας στην εξέλιξη και στην επίμονη εφαρμογή των κανόνων και αρχών του Ανταγωνισμού και σας ευχαριστούμε γι' αυτό. Ασφαλώς πολλά

έχουμε και σήμερα να αντλήσουμε από τις σημαντικές προσεγγίσεις και τοποθετήσεις των ομιλητών μας, τους οποίους θερμά ευχαριστώ.

Ευχαριστώ επίσης, την Ελληνική Προεδρεία που μας διέθεσε το χώρο του Ζαππείου, τη Διεύθυνση του τελευταίου, τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής κ. Δημήτριο Λουκά, τη Γενική Διευθύντρια κυρία Διονυσία Ξηρόκωστα και τα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής, κυρίες Μερτικοπούλου, Ντέκα και Μπενετάτου, και ειδικά τις κυρίες Ευαγγελία Ρουμπή και Εύη Σχοινά, που κατέβαλαν άοκνες προσπάθειες για να οργανώσουν και να συντονίσουν τη σημερινή συνάντηση.

Ευχαριστώ, επίσης όλους εσάς που παρευρίσκεστε εδώ σήμερα και όλους όσους μας ακούτε. Για τους εκτός των συνόρων της χώρας μας φίλους μας που είναι αρκετοί μιας και ο χρόνος δεν μου επιτρέπει να αναφερθώ σε κάθε ένα ξεχωριστά, θα μου επιτρέψετε να πω ότι:

«από μακριά μας ήρθατε και κάνατε και κόπο, μα ήρθατε και τιμήσατε τον εδικό μας τόπο».

Σας ευχαριστώ Δημήτρης Κυριτσάκης

Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου ε.τ

Πρόεδρος Επιτροπής Ανταγωνισμού